

Нежна е ноцта

Ф. СКОТ
ФИЦДЖЕРАЛД

Преведе от английски
Борис Дамянов

F. Scott Fitzgerald
Tender is the Night, 1934

- © Борис Дамянов, превод, 2011 г.
© Людмил Веселинов, художник, 2011 г.
© Книгоиздателска къща „Труд“, 2011 г.

ISBN 978-954-398-096-3

С В Е Т О В Н А
К Л А С И К А

Нежна е нощта

*Ф. СКОТ
ФИЦДЖЕРАЛД*

КНИГОИЗДАТЕЛСКА КЪЩА **tryst**, 2011

На Джералд и Сара с пожелание за много веселие!

*... най-после с теб! Тъй нежна е нощта,
на своя трон Луна щастлива свети.*

* * *

*Но долу не поглежда тя –
небесен дъх, в тревы и мъх оплетен,
едва неясен зрак насам довя.*

Ода на славея²

*Книга
първа*

ГЛАВА ПЪРВА

На приветливия бряг на Френската Ривиера, точно по средата между Марсилия и италианската граница, се изви-сява голям и внушителен хотел, боядисан в розово. Вдъхва-щи уважение палми освежават червеникавата му фасада, а пред него се простира малък, блеснал на слънцето плаж. Напоследък хотелът се превърна в летен курорт на светски и елегантни хора; но само преди едно десетилетие представ-ляваше почти запустяло място, след като неговата английс-ка клиентела пое на север през април. Сега около него са се скупчили много бунгала, но по времето, когато започна тази история, единствено покривите на десетина стари вили гние-ха като водни лилии сред високите борове между „Отел дез етранже“³ на Гос и Кан, на пет мили по-нататък.

Хотелът и неговият слънчев плаж, наподобяващ молит-вено килимче, представляваха едно цяло. В ранни зори в далечината се открояваше Кан с розовите и кремавите сте-ни на древните укрепления. Пурпурните Алпи, граничещи с Италия, се оглеждаха във водата и отраженията им се по-клащаха върху лекото вълнение и водните кръгове, пораж-дани от водораслите в бистрите плитчини. Преди осем часа някакъв мъж слезе на плажа, загърнат в синя плажна хав-лия, и след безброй предварителни приготовления край сту-дената вода, много сумтене и шумно дишане нагази за кратко в морето. След като си отиде, плажът и заливът утихнаха в продължение на един час. На хоризонта се виждаха търгов-

ски кораби, поели курс на запад; шофьори на автобуси подвикваха в двора на хотела; росата съхнаше по клоните на боровете. Час по-късно, откъм лъкатушещия път между ниските Морийски възвишения⁴, които отделят крайбрежието от провинциална Франция, започнаха да долитат звуците от клаксоните на автомобилите.

На миля от морето, където боровете отстъпват мястото си на прашни тополи, се намира една стара железопътна гара, откъдето през една юнска утрин на 1925 година лека двуместна карета докара в хотела на Гас жена и нейната дъщеря. По лицето на майката личаха следи от вехнеша красота, която скоро щеше да изчезне под появилите се бръчки; изражението ѝ бе спокойно и оживено по един много приятен начин. Обаче нейните очи следяха зорко дъщеря ѝ, очарователна с розовите си длани и румените страни, като завладяващата червенина на децата след вечерната баня с хладка вода. Високото ѝ красиво чело се извиваше леко нагоре, където косата ѝ го обхващаше като хералдически щит и бухваше в пепеляворуси и златисти къдрици, вълни и масурчета. Имаше светли, големи, бистри, влажни и блестящи очи, цветът на страните ѝ беше естествен, който цъфтеше под влияние на мощните младежки тласъци на сърцето ѝ. Тялото ѝ се колебаеше деликатно на ръба на детството – беше на около осемнайсет години, почти напълно оформена, но като плод, по който все още има мъх.

Когато небето и морето се появиха в низината пред тях като тънка и нагорещена от зноя линия, майката каза:

– Нещо ми подсказва, че това място няма да ни се хареса.

– И на мен ми се иска да се приберем у дома – отвърна момичето.

Двете весело се разприказваха, но очевидно нямаха определена цел и това ги отегчаваше – още повече че никаква цел нямаше да ги удовлетвори. Искаха им се вълнуващи забавления, но не продиктувани от необходимостта да се стимулират изтощените нерви, а водени от неутолимата жажда на завършилите с отличие ученички, заслужили своята ваканция.

– Ще останем три дни, след което си тръгваме за дома. Веднага ще се обадя да ни запазят билети за парахода.

Девојката направи резервацијата во хотела на безцветен, но јасен френски, съставен сякаш от запомнени фрази. След като ги настаниха на приземниот етаж, тя тръгна към облените от слънцето френски прозорци и направи неколку крачки по каменната веранда, обграждаща целиот хотел. Докато пристъпваше, тя се държеше како балерина – не отпузнато, а със силно изправена талија. Сянката ѝ се открио рязко на яркото слънце, силната светлина дразнеше очите ѝ и тя се дрџпа назад. На петдесетина крачки от неја Средиземно море искреше под знојните лъчи на слънцето; а под перилата на верандата един очукан буик се припичаше на слънце на хотелската алеја за коли.

От целиот район само на плажа беше наистина оживено. Три англиски гувернантки седяха и изплитаха тежките шарки на Викторианска Англија – шарките на четирийсетте, шейсетте и осемдесетте години – во пуловери и чорапи, а клюките им звучаха како заклинания; близо до морето десетина души се бяха настанили под раирани чадџри, докато десетте им деца гонеха из плитчините кротки рибки или се излежаваха голи на слънцето, с блеснали от намазаните им с кокосово масло телца.

Когато Розмари се появи на плажа, едно момченце на дванајсет години притича край неја и цопна во морето с радостни викове. Като чувстваше погледите на непознатите, тя съблече хавлијата си и го последва. Преплува неколку метра с обџрнато към водата лице, после разбра, че мястото е плитко, изправи се и помрџдна неколку несигурни крачки напред, преодолявајќи бавно с натежалите си стројни крака съпротивлението на водата. Когато водата стигна до гърдите ѝ, тя извџрна глава към брега: плешив мџж с монокџл, плтно прилепнали бански, изпџчени космати гърди и глџтнат голям корем внимателно ја наблюдаваше. Щом Розмари отвџрна на погледа му, мџжџт премести монокџла си, който падна и се скри во смешно окосмените му гърди, а той си наля чаша от една бутилка, която държеше во рџка.

Розмари обърна лице към водата и заплува бързо кроул към сала. Водата я обгърна, отми като нежна ласка горещината от нея, проникна в косите и по всички кътчета на тялото ѝ. Тя се завъртя няколко пъти, прегръщаше я и се търкаляше в нея. Стигна до сала, останала без дъх, но когато една жена с хубав слънчев загар и бели зъби погледна надолу към нея, Розмари изведнъж осъзна колко бяло е нейното тяло, обърна се по гръб и се отправи към брега. Когато излезе от водата, косматият мъж я заговори, стиснал бутилката в ръка.

– Вижте... зад сала има акули – националността му не можеше да се определи, но говореше малко провлачено на английски, сякаш бе учил в Оксфорд. – Вчера са разкъсали двама английски моряци от *flotte*⁵ при залива Жуан.

– Божичко! – възкликна Розмари.

– Акулите се навъртат наоколо заради остатъците, които изхвърля *flotte*.

Очите му я изгледаха безчувствено, за да покаже, че я е заговорил само за да я предупреди, после направи две малки крачки и си наля нова чаша.

По време на този разговор Розмари чувстваше насоченото към нея внимание на околните, но това не ѝ бе неприятно и тя се огледа къде да седне. Очевидно всяко семейство разполагаше с ивицата пясък пред своя чадър; освен това хората прескачаха насам-натам и разговаряха оживено помежду си – би било истинско безочие да наруши тази приятелска атмосфера. Малко по-нататък, където плажната ивица беше осеяна с камъчета и изсъхнали водорасли, имаше група хора, бели като нея. Лежаха под обикновени малки чадъри вместо под плажни и явно не бяха стари обитатели на това място. Розмари се спря между почернелите от слънцето и все още белите плажуващи и застла хавлията си на пясъка.

Легнала, тя чу за първи път гласовете им и усещаше как стъпките им я заобикалят, а телата им преминават между слънцето и нея. Почувства топлия дъх на едно любопитно куче, което припряно я подуши по врата; кожата ѝ леко из-

гаряше от горещината, до ушите ѝ достигаше замиращият плясък на вълните. Скоро започна да различава отделните гласове, чу как някой се изказа презрително за „оня Норт“, който предната нощ отвякъл някакъв келнер от кафене в Кан, за да го пререже на две с трион. Авторът на тази история се оказа белокоса жена, облечена във вечерно облекло, очевидно спомен от предната вечер, защото още носеше диадема на главата си, а на рамото ѝ висеше вехнеша орхидея. Изпитала лека неприязън към жената и нейните събеседници, Розмари се обърна.

Най-близо до нея от другата ѝ страна млада жена лежеше под чадърите и правеше списък на нещо от една отворена на пясъка книга. Банският ѝ костюм беше смъкнат на раменете и зачервеният ѝ, оранжево-кафяв гръб, украсен на врата от наниз кремиви перли, блестеше на слънцето. Лицето ѝ бе строго, но мило и събуждаше съчувствие. Очите ѝ срещнаха погледа на Розмари, но не я забелязаха. До нея стоеше хубав мъж с жокейска шапка и бански на червени райета; по-нататък жената, която Розмари бе видяла на сала, която я забеляза и отвърна на погледа ѝ; после един мъж с продълговато лице и русокоса лъвска глава, със сини бански и гологлав, който разговаряше много сериозно с някакъв младеж с черни бански, безсъмнено от латински произход; и двамата ровеха в пясъка и измъкваха парченца морски водорасли. Розмари си помисли, че повечето от тях са американци, но нещо ги отличаваше от американците, които бе срещала напоследък.

Малко след това тя разбра, че мъжът с жокейската шапка разиграва малко безгласно представление за групата; той крачеше сериозно с гребло в ръце, чистеше привидно пясъка от камъчета и представяше някаква пародия, подсилвана от сериозното му лице и понятна само на околните. Плахите му мимики ставаха много смешни, докато накрая каза нещо, което предизвика бурен смях. Дори онези, които като нея бяха твърде далече, за да чуят нещо, настриха уши, докато единственият човек на плажа, който остана безразличен, се оказа младата жена с наниза от перли. Може би от скромност, по-

неже това беше мъжът ѝ, тя реагираше на всеки изблик на смях, като се привеждаше още по-ниско над своя списък.

Мъжът с монокъла и бутилката се появи изневиделица над Розмари.

– Вие плувате прекрасно.

Тя не каза нищо от скромност.

– Наистина прекрасно. Казвам се Кемпиън. Тук има една дама, която твърди, че миналата седмица ви е видяла в Соренто, знае коя сте и има желание да се запознае с вас.

Розмари се огледа и без да показва раздразнението си, забеляза, че все още останалите без тен хора я очакват. Тя стана без желание и приближи до тях.

– Госпожа Ейбрамс, госпожа Маккиско, господин Маккиско, господин Дъмфри...

– Знаем коя сте вие – заговори жената с вечерната рокля. – Вие сте Розмари Хойт, разпознах ви в Соренто и се уверих в това, след като попитах служителя в хотела. Всички сме убедени, че сте прекрасна, и искаме да разберем защо не сте в Америка и не се снимате в друг прекрасен филм?

Те се опитаха да се доближат до нея. Жената, която я бе познала, не беше еврейка въпреки името си. Беше една от онези възрастни „веселячки“, останали неподатливи на изпитанията на живота, които имат добро храносмилане, затова и не остаряват.

– Искахме да ви предупредим, че има опасност да изгорите още първия ден от слънцето – продължи жизнерадостно тя, – защото вашата кожа трябва да бъде пазена, но тук на плажа, изглежда, всичко е много официално и не знаехме дали ще имате нещо против това.

ГЛАВА ВТОРА

– Мислехме, че и вие участвате в това представление – каза госпожа Маккиско. Тя беше красива млада жена с хитри очи и неизчерпаема енергия. – Не знаем кой участва и кой не участва в представлението. Оказа се, че един от мъже-